

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Sect. II. Sitis morituri Christi, cum aliorum siti collata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

Argue hinc illa sitis, quam è sexcentis doloribus solam prodiit. Nimirum hoc toto patienti tempore duo solum queritur; à Patre se derelictum, & siti exhaustum: ita ut cum derelictione Patris vehementia sitis componatur. Hic grande quid lateat necesse est. Dolores quanti, de quibus poterat acerbè queri! Manus ac pedes perfoffi, caput palliuris terebratum, membra omnia flagellis lacerata, corpus totum funibus extensum. Undique & undique cruciatus, dolorum plena omnia. *Aplamã pedis usque ad verticem non erat in eo sanitas, & tamen unam atque unicam sitim queritur.* Quippe novem aramanissimum Servator, singulare adhuc latere contumeliam à se tolerandam, & acetum sibi obtundendum. Ut ergo consummaretur Scriptura, voce altà exclamavit, *Sitio.* Perinde si diceret: Quidquid imperavit Pater meus de me prædici, à me perferri, id obsequentiissimè perferam, nec unico quidem apice omisso. Ubi nunc igitur potus ille miserabilis, ubi est acetum? Ut consummetur Scriptura. Hoc sæpius non sine mysterio ingeminatur: Sicut scriptum est, Ut impleantur Scripturæ. Secundum quod definitum est.

Fit nonnumquam, ut filius Regis etiãnum juvenis nil parens ærario utraq; manu largiatur. Pater in singulos mensles definitam pecuniæ summam assignans, Fili, ait, huc usque largitiones tuæ poterunt excurrere, & non ulterius. Æternus Pater ingenium sui filii liberalissimum nòrat. Si quidem paratissimus erat Christus vel mare sanguinis è suo largiri, pro singulis hominibus singularem mœni vel crucem ad iudicium diem perpeti. Pater igitur, quæ filio toleranda essent, certis concludens terminibus, acetum ludibrio propinandum voluit esse ultimum, *Ut consummaretur Scriptura.* Ita immensum pelagus amoris in Christo suis confictum metis hanc accepit legem, *Huc usque venies, & non procedes amplius.* Ita divinus Pater maximos, minimos cruciatus Filio tolerandos ab omni ævo decrevit; nec jota, nec apiculus restabat non consummatus.

Quamvis ergo acerbissimos ferret dolores, qui nullis verbis possent exprimi, non tamen eximere se voluit, vel hoc cruciatus reliquo, ut plenè satisfaceret Patri, & suis omnibus numeris constaret redemptioni, nullo eorum, quæ divinitus decreta, prætermisso. Ita suo exemplo ad solidam obedientiam instituit, ne detrectemus ea, quæ Deus nobis decrevit perferenda, licet sint gravissima.

Acetum potè non oblatum ideo, quia id Scriptura prædixit, aut Pater decrevit, sed quia illi hoc facturi erant, ideo prævidit Pater, & decrevit ut ita fieret, humana usque malitià loco instrumenti. Quod quotidie fit, in pœnis maximè infligendis, quas sapissimè ita infligit Deus, ut sanctissima ipsius voluntas hominum voluntate malà velut famulà utatur in sui obsequium. Atque hoc modo, quod prævidit Deus, decrevit. Ita prorsus quidquid pœnarum quisvis hominum subit, & vel levissimæ pœnæ cuiusvis ab omni æternitate sunt constitutæ.

Ita definitum est. Ita Deus semper voluit, ut ista, & ista quoque, & illa etiam, & quidem hoc modo, tam tu, mi homo, quam ego, ceterique omnes ac singuli patere-mur, quæcumque demum patimur. Ita definitum, sic scriptum est. Nos scripturam hanc non mutabimus. Utinam hæc consulta Dei ac decreta tandem caperemus, longè suavius ferremus, quidquid denique ferendum est, ut impleantur Scripturæ. Nec illud ignoramus, omnem pœnam, quæcumque sustinemus, Deum non permittere tantum, sed & velle, idque, ut Theologi loquuntur, reipsà postivè. Et Deus in isthac providentiã suã non tantum non fallit, sed nec falli potest.

Quodd autem providentiã divina in connectendis causis multò quàm admirabilissima sit, vel etiam hinc liqueat. Causa propinati acetii fuit querimonia de siti. Nili enim Christus exclamasset, *Sitio*, madidatam spon-

giam pro calice non libasset. Vidit igitur ex æterno tempore, qui videt omnia Deus, antequam fiant, huic filii supplicio & spongiam & acetum in promptu futurum ex aliis causis, his Pater usus in morientis Christi joculari cruciatum. Hoc igitur ante sæcula scripsit: Ultimus mei filii potus sit acetum, spongia sit poculum. Ut ergo hæc Scriptura Varum oraculis lignata consummaretur, proclamavit patientissimus Jesus, *Sitio.* Liceat hic dicere: O quantum est subitus casibus ingensum! Ex tempore fit è carnifice pincerna, è spongiã carchelium & patera, ex arundine trulla, capedo halita potoria, ex acetico sicera mœrentibus propinanda. Hoc una vox illa potuit: *Sitio.*

S. II. Sitis morituræ Christi cum aliorum siti collata.

Sed heu! servulis vilissimis ministratur potus in siti, quandoque etiam miraculo, Dei filio etiam negatur frigida. Ismaëli & mari ejus in solitudine Bersabee sitientibus fontem dulcis aquæ monstrat Angelus. Hebraeis ingratis in deserto Sin aquam postulantibus, fontanam Deus è rupe scaturire jussit copiosissimam. Cùm iidem perveraces Judæi aquas in Mara ob amaritiam aversarentur, lignum illis ostendit Deus, quod aquis immisum dulcedine amarorem omnem correxit. Samsoni post jugulatos mille viros admodum sitienti ex asini mandibulã salientem fontem produxit Deus, quod sitienti in castris Davidi tres militum robustissimi è Berthelemítico fonte apportarunt aquam, quam anhelat. Eliã vati subter juniperum accubanti, cererem & fontem ministravit Angelus. Isaiã in tormentis sitienti, cùm impii Manassés jussu medius secaretur serrã, Si loë fontem Deus aperuit, ut Epiphanius testatur. Agodio regii sanguinis anachoretæ cibus & potus fuit lac cervæ. Repererunt hi omnes, qui sitim suam propitiarent: & Filio Dei in extremã siti moriendum?

C Quam concionatus nervosè Christus, *Quicumque aut, dederit uni ex minimis istis calicem aque frigide, tantum in nomine discipuli, amen dico vobis, non perdet mercedem suam.* Quæ verba divus Leo ponderans, *Vide, inquit, Leo serm. 4. exigua ista impendia tantã estimari taxatione meruerunt? Cum amatur ab homine, quod à Deo diligitur, meritò in ejus ascenditur regnum, in cuius transitur affectum.* Ergo frigida sitienti porrecta non solum Dei favorem, sed totum Dei regnum promeretur. At verò hic nullus nec hominum nec Angelorum de Rege suo bene mereri satagit; nemo hydram, nemo caliculum aquæ præbuit. Mater autem lacrymosam vocem illam, *Sitio*, sed opitulari nequit, paratissima tantum lacrymarum fundere, quantum filio sufficisset in levamen sitis. Nec recusasset in fontem mutari, modò sitiens ille cervus alto stipite confixus refocillari potuisset. Dolore quanto recordata fuerit, quoties hunc ipsum moribundum, hunc hominem adhuc tenerum infantem, virgineo lacte pavit.

D Clemens Romanus Apostoli Petri discipulus, & in eadem sede Vicarius, solum vertere, & ultra Pontum Euxinum in exilium ire Cherfonam jussus, duo millia Christianorum in latuissimis laborantes reperit. Hi rerum omnium præsertim aquæ penuriã conflabantur: tam dulcem aquam per sex millia petere cogebantur. Hanc plebem sanctam miseratus Clemens, in genua procubuit, & afflictis suppetias oravit è caelo. Finitis precibus montem conscendit, viditque ad agni pedem salire fontem. Ex eo Christiani gratulabundã voluptate sitim omnem sedarunt. At videte, obsecro, hic agnus morienti palo fixus, in salutem orbis immolatus, extremam fert sitim, siti moritur, & nemo est qui gelidam è rivo porrigat. Eò res devenit Dei Filius jam mendicorum infimus, aquam petit, & nemo ei dabit. Hanc mendicitatem Christus velut in pro ludium experiri voluit ad fontem Sichar,

Tom cap. 4. v. 7. Ps. 49. v. 12. Sicut, cum diceret Samaritidi, *Da mihi bibere. Psaltes* A quidem repræsentans Deum, *Si esuriero, inquit, non dicam tibi, meus est enim orbis terra, & plenitudo ejus. Quis enim verò metuebat hujus supplicii, ut Dei Filius cruciaretur extremâ siti?* Deus olim ab Hebræâ plebe argentum, aes, aurum, & purpuram, in tabernaculi usum, ab Abrahamo filium, stipem sanè largam petiit; hodie, eheu! mendicavit aquam, & nemo ei dabat. Acetum quidem portectum est, sed in ludibrium & tormentum, unde potius crederet sitis quàm extingueretur; acetum enim exsiccat.

Acetum accedente hyssopo & spongiâ Christo datum et eo vita protollere- tur. Sed unde tam promptè acetum, spongiam, hyssopum protulerunt? Romano ritu hæc in promptu erant ad hoc supplicii genus, non ut daretur patibulatis bibendum, sed ut iis protolleretur eo vita; dum exhaustissent quod deberent pœnæ; nam ossa vespere frangebantur. In eam rem acetum naribus admotum recreat semianimes, & sanguinem sistit, præcipuè hyssopo accedente ac spongiâ. Sic ergo rei dum figerentur cruci, vel ob dolorem vel mortis metum animo linquerentur, mox acetum reficiebantur; aut nimio sanguine manarent, comprimendo illi acetum admovebatur spongiâ. Crux tam lenta quàm acerba mors. Ut ergo durarent rei, his rigidioribus opus erat fomentis.

Baron. tom. 3. ad an. 34. Testatur Cæsar Baronius, hanc ipsam spongiam hodieque in Laterano Romæ servari sanguinolento colore tinctam, quod & alii testes oculati asserunt. Hæc ergo spongia vulneribus applicari solita, Christo sitiienti pro cyatho portecta. Hæc, regium illud est poculum, hoc nectar illud suavissimum, acetum & spongia, cruore utraque infecta.

S. III. E siti hac gemina documenta.

Pius II. Pontifex Maximus contractâ ex itinere siti, lac camellâ lignea, sed prorsus immundâ propinatam à pastore, non recusavit bibere, partim ridentibus partim indignantibus palatinis comitibus. Quibus Pater reverè Pius, Et hoc mihi, ajebar, dulcius est quàm Artaxerxis poculum: qui siti, crystallino non eget. Dum acetum, potus miserabilis porrigeretur Christo, flebant aliqui, sed pauci, plurimi ridebant, sed Servatori hæc mordax vappa magis sapuit, quàm sicera lectissima, Apianum nobilissimum, idque amore nostri. Cur igitur non & nos amore ipsius amariotes hos calices perhaurimus? Prior bibit Christus & propinavit: non respondebimus? Aut bibendum hic aut abeundum. Nec enim habebit partem cum Christo, qui bibere recusârit hunc calicem Christi. Bibe, mi homo, bibe, bibe; & patere quod te Dominus tuus vult pati, quòdque prior ipse passus est. Hic duo quædam observanda sedulo.

In hac siti duo observanda. I. Animus hominum ingrati-ssimus.

Hier. cap. 2. v. 21.

Isa. cap. 5. v. 1. & 2.

I. Animus hominum ingrati-ssimus. Israël's populus omnium gratiarum immemor, pro aquâ è rupe fusâ, pro annonâ è nubibus delapsâ, pro copiosissimis cornu- cum nimbis, vinum myrrhatum, fel, acetum rependit suo Conditori. Quod ingrati animi crimen derestatus Hieremias, Ego, inquit, plantavi te vineam electam, omne semen verum. Quomodo ergo conversa es mihi in pravam vineam alienam? Idem exprobrans Isaias, Vineam facta est, inquit, dilecto meo in cornu silio olei. Et sepivit eam, & lapides elegit ex illâ, & plantavit eam electam, & edificavit turrim in medio ejus, & torcular extruxit in eâ; & expectavit ut faceret uvas, & fecit labruscas. Ita reverè Deus cum quovis hominum agit, eum ut vineam colit, innumeris eum beneficiis sibi devincit; hinc ab eo jure fructus exigit. Quid vinea tam operosè culta fructuum reddit? Tot malas, tot pessimas cogitationes, tot improbos sermones, tot perverfas actiones, meras pœne labruscas, hunc acidissimum potum cruenta offert spongia, cor immundum, appetens vindictæ, invidum. In hos Prophetæ clamant: *Va qui potum dat amico suo, mittens seipsum.* Hæc accepti beneficii turpissima est oblivio.

Habac. c. 2. v. 15.

II. Summa Christi patientia. Nemini precatur malè, neminem diris devovet ob immisericordiam tam barbaram, quæ extremè sitiienti denegavit vel frigidam. Servator suum nobis sudorem, suum sanguinem, suas lacrymas, imò & aquam à suo pectore promanare iussit, & ipse siti moritur.

C. Marius cum castra eo loci posuisset, ut aquationem haberet difficillimam, exercitu jam plurimum sitiente, in concionem progressus, *A vobis hodie, commilitones, inquit, emendus est potus, aut vestro, aut hostili sanguine.* Oratione animatos in aciem eduxit. Mariani fortiter rem egerunt, & magnam ediderunt stragem hostium, sic aquam emerunt, sed hostis sanguine. Dux noster Christus, ut aquam vivam in cælo hauriendam nobis emeret, ipse siti perit, & aquam illam suo emit sanguine.

S. IV. Animi sitis in Christo quanta?

Darius Persarum rex ab Alexandro Macedone victus ingenti prælio ex acie fugit vulneratus; sed ab Alexandri copiis in ipsâ fugâ deprehensus est. Rex miser, imò jam exutus regno, & proximo morti, hoc unum supremi beneficii loco petiit, posse sitim potu obvio levare. Porrecta est frigida. Eâ hausit. Polystratum Alexandri militem, qui aquam porrexerat, humanissimè affatus, Hic mihi, ajebar, omnis meæ felicitatis terminus est. In eum me redegit ordinem fortuna, ut nec istud quidem beneficii possim rependere. Rependit alius. Alexander Rex qui matrem, conjugem, liberos meos tam amicè habet, hoc apud te non expunget. In eam rem dextram hanc porri-ge, te interprete, quid ego velim posse, non possim. Sic dextrâ Polystrati apprehensâ decessit vitâ, Codris omnibus & Iris pauperior, Rex quondam opulentissimus.

Rex Angelorum Christus Joanni ac Matri velut eminus dextram porrigens supremum dixit vale. Deinde doloribus omnibus patientissimo silentio suppressis, se siti arere non dissimulans exclamavit, *Sitio.* Crudelis & horrenda fuerit hæc sitis necesse est. Sed ea certè non solum macerabat corpus, sed & animum fatigabat. Quod Hostiensis Episcopus Drogo admiratus, *O Domine, ait, quid sitis? Ergone plus cruciatur siti quàm crux? De crucis sitis, & de siti clamas, Sitio. Quid obsecro vestram sitio fidem, & vestram salutem, vestrum gaudium. Plus animarum interitus, quàm mei me cruciatus torquent.* Quod Augustinus paucis complexus, *Quid esurivit, quid sitivit Christus, inquit, nisi bona opera nostra? Sitio, dixit, quamvis illi non hoc dederint quod sitiebat, ipso enim ille sitiebat: At illi acetum dederunt, non vinum novum, quo implentur utres novi; sed vinum & malum vetus. Dicitur enim vinum veteres, veteres homines.*

Si Christum interrogemus ab ipso vivendi exordio: Cur, bone Jesu, hominem induisti, cur natus, cur in præcepti positus, cur circumcisus es? cur Ægyptum fugâ petisti, cur concionatus, cur famem sitimque passus, cur peregrinatus es? Ad omnem hanc quæstionem responderet: *Sitio, sitio, sitio.* Si rogemus ulterius. Cur autem te comprehendi ac ligari, cur flagellis tam atrociter cædi, cur veptibus tam immaniter compungi, cur in trabem clavis suffigi voluisti? Sitio, diceret, sitio, sitio saltem vestram. Sitis mea, salus vestra, redemptio vestra, fides & gaudium vestrum. Ita non sibi, sed nobis omnibus sitivit.

Rudolphus I. Imperator, cum in Bohemiæ Regem Ottacarum rebellem arma moveret, exercitus Imperatoris summa aquæ penuriâ laborabat, ipse etiam Imperator tolerare sitim discebat. Inter hæc eminus conspicitur homo paganus, qui messoribus potum ferebat. In hanc prædam non tantùm oculi plurimorum, sed & avidæ manus ibant. Abreptus est homo unâ cum lagenâ. Hanc Imperatori offerebant, quam tulisset bona fortuna compescendâ siti. At optimus Imperator non Reges tantùm sed seipsum doctus vincere, mox homi-
nilage.